

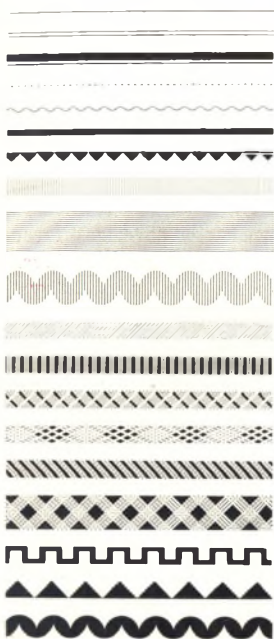
RÉZLÉNIAGYÁRTÁS MAGYARORSZÁGON

A magyar betűöntő-iparnak egy nevezetes fordulatról adhatunk számot; a szakközönségnek örvendetes lesz tudomást szerezni róla, hogy Magyarországon, a hol emberemlékezet óta külföldről szerzik be a nyomdák rézanyagát, egy minden tekintetben modern, a legkényesebb igényeket is kielégítő rézlénia-gyárat rendezett be az Első Magyar Betűöntőde-Részvénytársaság, a mely már meg is kezdte üzemét és így az eddig e czikkekért külföldre vándorolt nagy összeg is bent marad az országban.

Alkalmunk volt a most berendezett új gyárat meg szemlélni s a különböző gépeket látni. Láttuk a rézanyagot egy nagy táblában, azután nyomdai anyaggá gyúrva, különböző nagyságban vágva a kész léniákat. A szakemberre nézve igazán tanulságos látni azt a sokféle proceszust, a melyen a rézlénia átmegy addig, míg használható anyaggá válik. Csodálat fogja el az embert, a technika haladását látva és szemlélve az emberi munkát végző — és pedig tökéletességgel végző — pompás gépeket.

A szakemberek tudják legjobban, hogy a rézlénia-

gyártást eddig csak Német- és Franciaországban űzték és pedig csak egyes nagyobb öntődék. Annál inkább örvendetes, hogy a mi rézlénia-gyárunk épp

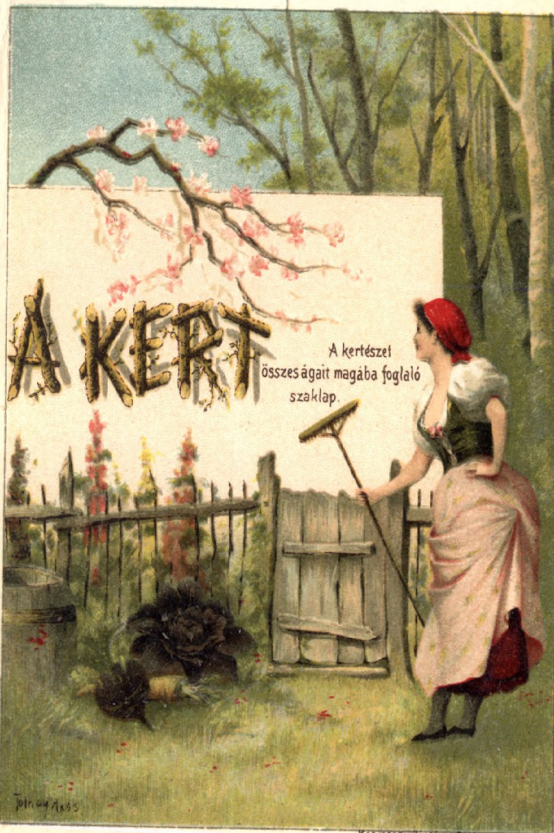

oly modernül van megalkotva, mint például a Berthold-féle berlini rézlénia-gyár, sőt a miénknek olyan tökéletes gépei is vannak, a minők a Berthold-féle gyárnak nincsenek.

És hogy minő szükség volt a rézlénia-gyárra nálunk, azt legjobban tudják a nyomdatulajdonosok, a kik ez által sok kellemetlenségtől lesznek megóva; nem kell hetekig várniok, míg a megrendelt anyag külföldről megérkezik; ha szükséges, raktáron találják itthon a gyártmányt és pedig nemcsak a finom, félkövér és kettősfinom léniákat, hanem a legszébb díszitményeket, rézlénia - körzeteket, a

szabad irány legújabb termékeit, czirádákat, szóval minden réz-anyagot. (Mutatóul néhány rézlénia-mintát idenyomtunk.)

Az Első Magyar Betüöntőde-Részvénytársaság iga-

John G. Mass

„Kosmos” műintézet Budapestén

zán helyes dolgot cselekedett akkor, a mikor elhatározta, hogy a rézlénia-gyártást felveszi munkakörébe. És hogy ez öntőde gyártmánya kiállja a versenyt a külföldi öntődék termékeivel, azt bizonyítja az az igazán díszesen, mondhatni művésziesen kiállított szép betűminta-könyv, melyet az öntőde most adott ki és a melyben meglátjuk mindazokat a réztermékeket, a melyek készítésével az öntőde foglalkozik.

A mi pedig különösen említésre méltó, az, hogy ezt a mintakönyvet az öntőde házilag állította elő: ott szedték, ott nyomták a mintakönyvet. És hogy milyen szépen, szakértelemmel, bizonyítják maguk a szakemberek is, kiknek körében a könyv kiállítása méltó föltűnést keltett és méltán a Magyarországon e nemben előállított betűminta-könyvek legelseje közé tartozik.

A magyar nyomdászoknak ezután hát nem lehet panaszuk, hogy a jobb anyagért külföldre kell fordulniok. Most, a mikor az öntőde meghozta az áldozatot a rézlénia-gyár alapításával, van alkalmuk a magyar nyomdatulajdonosoknak bebizonyítani, hogy a *honi ipart* fölébe helyezik a külföldi e nemű termékeknek, különösen, ha meggyőződnek, hogy a magyar öntőde épp oly kitűnő és használható anyagot gyárt, mint azok a külföldi öntődék, a melyekhez

eddig utalva voltunk, nem lévén más mód a réz-anyag beszerzésére.

Föltétlen dicséret illeti a magyar betűöntés terén való térfoglalásért az Első Magyar Betűöntőde-Részvénytársaság derék, szakavatott igazgatóját: *Czettel Dániel* urat, a ki rövid öt év alatt emelte arra a magas fokra az öntődét, hogy olyan gyártmányokkal szolgálhat a magyar nyomdász-világnak, a minőket Magyarországon nem gyártottak eddig. Az úttörő munkálkodását, buzgóságát a nyomdatulajdonosok hálálják meg azzal, hogy támogassák a nemes törekvést és miután most már van rá alkalom: *pártolják a hazai ipart!*

